

“VERF OP DOEK”

schilderijen van Bart Domburg, F.Franciscus en Ab van Hanegem

Flatland Gallery, Utrecht

7 september – 15 oktober 2005

vernissage zaterdag 17 september 2005 16.00uur - 18.00uur

Voor de tweede keer stelt F. Franciscus (Utrecht, 1959) in zijn moedergalerie Flatland in Utrecht een tentoonstelling samen. Voor de eerste tentoonstelling koos Franciscus verschillende kunstvormen. Hij nodigt deze keer zijn collega's Bart Domburg (Zwolle, 1957) en Ab van Hanegem (Vlissingen, 1960) uit.

De drie kunstenaars behoren tot de generatie, die in de jaren tachtig hun carrière begonnen en daarna uitgroeiden tot representanten van te onderscheiden aspecten van de schilderkunst.

Hoewel er op dit moment velerlei hedendaagse technieken aan kunstenaars ter beschikking staan moge het duidelijk zijn, dat dit drietal zich toegewijd laat inspireren door de nog steeds actuele mogelijkheden van **verf op doek**.

Hoewel het eenvoudiger waar te nemen en te benoemen is wat de verschillen in de oeuvre's zijn, vallen ook enkele overeenkomsten op te merken.

Zo hebben de drie schilders in de loop van de tijd verwezen naar werk van voorgangers uit de Italiaanse renaissance of de Nederlandse Gouden Eeuw. Op het eerste gezicht valt dan ook op, dat Domburg, Franciscus en Van Hanegem zorgvuldige schilders zijn. De verfbehandeling staat geheel in dienst van de voorstelling, zonder gekunsteld te worden.

Domburg en Franciscus, die in olieverf werken, maken gebruik van een relatief losse penseeltoets, waarmee een figuratief beeld wordt opgebouwd. De (recente) wereldgeschiedenis wordt door beiden direct of indirect als betekenislaag in het werk opgenomen.

Domburg baseert zich hierbij op door hem zelf genomen foto's, die hij van een raster voorziet en op klassieke wijze naar het doek transponeert. Hoewel er bij een eerste kennismaking met Domburgs werk sprake lijkt te zijn van fotorealisme, blijkt het bij nadere beschouwing suggestief en vrijmoedig in verfgebruik. Het onderwerp van Domburgs schilderijen van de afgelopen jaren, vindt zijn herkomst duidelijk in Berlijn, waar hij al enige tijd werkt, en in het voormalige Oost-Duitsland. Zo concentreert Domburg zich sinds eind 2003 op vensters in vervuilde gevels, die zowel de omgeving spiegelen als enigszins zicht geven op wat zich binnen afspeelt. Menselijke aanwezigheid en activiteit worden onderhuids gesuggereerd, maar sinds eind jaren negentig is de mensfiguur zelf in Domburgs schilderijen afwezig.

Franciscus' werken, waarin de mens juist altijd de hoofdrol speelt, verwijzen formeel naar de (groeps-) portrettraditie en naar aspecten van de religieuze kunst en bijbelse thema's. Inhoudelijk hebben de werken traditionele onderwerpen als liefde, hoop, (culturele) relaties en verdriet tot onderwerp. De menselijke figuur, die Franciscus soms op controversiële wijze voor het voetlicht brengt is echter steeds uitgesproken eigentijds. Hierdoor ontstaat een zeggingskracht die artistieke verworvenheden uit het verleden combineert met een betrokkenheid bij ons huidige problematische tijdsgewricht.

De typerende wijze waarop Franciscus met verf omgaat en de aandacht voor betekenisvolle details, maken zijn werken onmiskenbaar van zijn hand. De manier waarop kleuren tegen elkaar aangezet worden verlenen de schilderijen, met verwijzingen naar Titiaan en Raphael, compositorisch abstracte eigenschappen.

Van Hanegem interesseert zich sinds het begin van zijn carrière voor het perspectief in al zijn facetten. In zijn eerste schilderijen, eind jaren tachtig, speelde het in onze ogen nog primitieve, vroegrenaissancistische perspectief een rol in zijn composities. Ondertussen heeft deze fascinatie zich ontwikkeld in werken die eerder futuristische landschappen of interieurs weergeven. De verzelfstandigde kwaststreek, die enige jaren een belangrijk toegevoegd beeldelement was in Van Hanegems schilderijen, is sinds midden vorig jaar uit zijn werk verdwenen.

Regelmatig veronderstellen beschouwers, dat Van Hanegem zijn voorstellingen met behulp van de computer construeert. Van Hanegem, als wiskundig en geometrisch talent, schetst echter eerste ontwerpen uit de hand en tekent daarna de voorstelling met behulp van passers en andere hulpmiddelen op het doek. De acrylverf wordt zeer vlak en bijna onpersoonlijk aangebracht. Het belang van de verf is hier de kleureigenschap, die dan ook volledig wordt ingezet om ruimtelijkheid en dynamiek te vergroten. Het bijna holografische recente werk van Van Hanegem doet de beschouwer zijn gevoel voor schaal verliezen, om geheel in de wervelende ruimtes van zijn schilderijen te worden opgenomen.

De uitnodiging door Franciscus aan Van Hanegem en Domburg om gezamenlijk te exposeren, resulteert in een tentoonstelling die drie sterke en rijke, maar zeer individuele ontwikkelingen samenbrengt. Zij maakt duidelijk, dat schilderkunst nog evenzeer van deze tijd is als fotografie, video of conceptuele kunstvormen

Juist omdat deze drie kunstenaars zich bewust plaatsen in een rijkdom aan tradities, maar daar hun eigen contemporaine consequenties aan verbinden, ontstaat voor de bezoeker enerzijds de mogelijkheid om de positie van de schilderkunst te overdenken. Anderzijds wordt een blik geboden op de betekenisvolle visie van drie volwassen kunstenaars, die elk voor zich een vooraanstaande positie in de eigentijdse schilderkunst hebben verworven.

Hans Gieles
Amsterdam, juli 2005

VIDEORUIMTE

Flatland heeft vanaf dit seizoen ook een nieuwe ruimte in gebruik speciaal voor video kunst. De programmering is gericht een beeld te laten zien van de internationale ontwikkelingen op het gebied van de video kunst.

Hiervoor heeft Flatland gekozen voor samenwerking met het Nederlands Instituut voor Mediakunst in Amsterdam.

Voor de eerste tentoonstelling is de keuze gevallen op de Spaanse kunstenaar Manuel Saiz. Wij vertonen zijn werk Specialized Technicians Rquired: Being Luis Porcar.

Tevens neemt Flatland deel aan de beurzen DIVA in Keulen, Parijs en New York, die gelijktijdig met ART COLOGNE, FIAC en ARMORY gehouden worden. Deze zijn gespecialiseerd in Digitale en video kunst en nieuwe media.

Uitgebreide informatie over de videoprogrammering en de internationale beurzen kunnen we op uw verzoek verstrekken.

Flatland Gallery
Martin Rogge
Info@flatlandgallery.com
030 231 51 81